

Kultuvresoejkesje Regiovne Västerbotten 2020–2023

Dihle
åenehks
versjovne

Regjovne Västerbottenen kultuvresoejkesje åenehks hammojne, 2020

Grafikken hammoj jih tekstegiehtelimmie: Pondus Kommunikation

Voestes sæjroen guvvie: Æðnan, Riksteatern laavenjostoe Giron Sámi Teáhterine turnésne 2020

Guvviedæjjah: Ina-Theres Sparrok, Harry Johansen

Åeniedehteme kultuvresoejkesje

"Laante mij sæjhta jijtjemse demokratijem gohtjedh tjuara eejnegen tjiehpiedimmien frijjevoetem elliesvoetine otnelidh. Regiovne mij sæjhta sijjiem åroodh gåabph almetjh ohtsedieh, gusnie evtiedieh jih åroeh, tjuara tjeahpoem jih kultuvrem prioriteeredh. Sijjie mij tsiehkieh almetjidie vadta jieledh, åroodh jih barkedh, tjuara sijjiem vedtedh tjeahpose, kultuvrese jih jijtse sjugniedimmide. Kultuvre jih tjiehpiedimmien sjugniedimmie daejtie defineerieh mejstie mijjieg almetjidie sjidtedibie."

Rickard Carstedt (S), Regiovne Västerbotten

Nina Björby (S), Kultuvredåehkien Västerbotten

Daate lea veesmedahke Regiovne Västerbottenen kultuvresoejkesjistie 2020–2024. Ellies sojkesje gååvnese viedtjedh regiovnen hiejmesæjroste jih svaalhesem datne gaavnh vuelielisnie sæjrosne.

Sisvege

1. Guktie mijjieg kultuvrine barkebe 5
2. Mijjien kultuvreulmiek Västerbottenisnie 8
3. Guktie sijhete ektesne barkedh 14
4. Tjiehpiesvoete jih kultuvre praktihkesne 18

Sijhth vielie daejredh?

Giehtjh www.regionvasterbotten.se/kultur

Skannh dov
mobillekamerinie

Kultuvregiehtelimmieh dåarjojne

- Giehtelimmieh kultuvreektiebarkoe-modellesne
- Giehtelimmieh staaten jih/jallh regiovnen vierhtiejugujmie, jj kultuvreektiedimmien mietie
  - Interregiovnale ektiedimmie

1. Guktie mijjieg kultuvrine barkebe

Västerbottenen kultuvrejieliedisnie mijjieg gaavnehtibie, inkludeerebe jih ibie garmedh. Mijjieg jijtje maehtebe, bene maehtebe buerebe ektesne.

Stoerre Västerbotten

Västerbotten leenen dajve lea Sveerjen mubpie stööremes regiovne. Regiovnesne 260 000 årrojh årroeh, dejstie mahte golme njealjahtsijstie årroeh dejnie göökte stööremes tjeltine, Upmeje vuj Skillehte. 12 regiovnen 15 tjeltjiste vaenede enn 10 000 årrojh utnieh. Upmeje mearhkesje goh kultuvrestaare dan mietie dihte tjelte laantesne mij jeenjemes kultuvrem skreejrie.

Tjehpiedimmien frijjevoete

Regiovne Västerbotten barka guktie kultuvregiehtimmieh regiovnesne edtjieg evtiedidh jih kultuvrefaalennash edtjieg jienebh årroejidie jaksedh. Regiovnesne fäätesieh politihken mieriedimmieh ulmiej, njoelkedassi jih ekonomijen mieriej bijre, mohte giehtelimmieh jijtje sisvegem mieriedieh. Dihte vihkeles guktie kultuvre edtja frije jih jijtjeraarehke årrodh.

Kultuvre årroji lihke

Kultuvresoejkesje lea bielie kultuvren ektiebarkoemodelleste gusnie staate jih regiovnh laavenjostoeh. Modelline berkieh guktie regiovnale kultuvre-evtiedimmieh nænnoestidh jih öörnedh guktie dihte årroejidie lihkebe båata.

Vierhtieh staateste jih regiovnest

Kultuvreektiebarkoe-modelle lea staaten kultuvrebudsjedteste bielie joekede regiovnide laantesne. Regiovnh dejtie vierhtide nuhtjieg regiovnalen kultuvrefaalenassem evtiedidh. Lissine staaten vierhtide Regiovne Västerbotten regiovnale vierhtide nuhtjie kultuvrefaalenassem evtiedidh.

*"Mijjieg jijtje maehtebe,
bene maehtebe
buerebe ektesne"*

Guktie bielie Kultuvreektiebarkoe-modelleste edtja fierhte regiovne gellienjaepien kultuvresoejkesjem evtiedidh. Kultuvresoejkesje strategijem buerkeste guktie kultuvrejieledem evtiedidh jih dan sisnie aaj sjiere evtiedimmieulmiek dejtie giehtelimmide mah bielie staaten däärojste åadtjoeh. Daejnie leenen tjelth laavenjostoeh jih aaj ektesne leenen profesjonelle kultuvrejieliedie jih sivijle sibredahkine rååresjeh.

Mejtie suerkide staaten dåarjoem joekede?

Regiovne diédtem åtna staaten dåarjoeħ däästoħte jih joekede dæjtie tjeahpoesuerkide:

- Profesjonelle teatere-, daanhtsome- jih musihkegħieħtelimmieħ
- Museumegħieħtelimmie jih museumi kultuvrebyjsebarkoe
- Gærjagåetiegħieħtelimmie jih lohkeme- jih litteratuvreskreejremen għieħtelimmie
- Profesjonelle guvvie- jih hammoegħieħtelimmie
- Regiovnale aktegs vārħkoegħieħtelimmie
- Filmekulturelle għieħtelimmie
- Vætnam nännoestidh

Nasjonaale, regiovnale jih tħielte

Diħte lea rījhkebiejjie mij minngemes nænnoste magkeres kultuvrepolitikhem Sveerje edtja utnedh. Sveerjen kultuvrepolitikken ulmie lea kultuvre edtja āroddh dynamihken, haesteme jih ovtjatneme

faamoem soptsestimmiereaktine våaroeminie. Gaajhkh edtjeh nuepiem utnedh meatan āroddh kultuvrejeliedisnie. Kultuvraeraie lea dħihe byjjesfaamoe mij diédtem åtna politihkem tħirreħtidh nasjonaale daltesisnie.

Regiovne Västerbotten dæjnie baska kultuvrejieledem evtiedidih regiovnesne. Dam mijjieħ darjobe prosjekth jih organisasjovnh finansieradidh jih bielieajherinie kultuvresieltine. Mijjieħ barkebe dejnie njieljje noerħ-temes regisjovnine guktie kultuvren råallam nännoestidh jih sjæjsjalimmieħ ektiehaestiemidie gaavnedh.

Dah politihken mieriedimmieħ kultuvren bijre regisjovnesne Nämnden för regional utveckling mierede jih Kulturutskottet diédtem åtna moeneħtsen mieriedimmide ryōjredidh jih tħirreħtidh.

Tjielħth diédtem utnieħ voenges evtiedimmide jih fierħte tħielte dan tsieħkijste baska. Voenges kultuvrejieledem sjugnede dejstie siebriejielede, profesjonelle kultuvresjugnieddajjeh, kultuvreskuvh, gærjagħetie jih åalme geskearka għiġġien aktöörh. Gærjagħetie lea aajnes kultuvregħieħtelimmie mij lea laakesne jih gaajhkene tħieltine għall-ġawnejse.

Kultuvreektiebarkoe-modelle

Kultuvresoejkesje lea bielie nasjonaale prosesseste juktie vierhtieh kultuvregiehtimmide joekedidh.

2. Mijjen kultuvreulmiek Västerbottenisnie

Dan regiovale kultuvrebarkoen våarome lea dah kultuvrepolitihken ulmiek. Barkoesuerkieh buerkiestieh guktie ulmie jeksieh. Ektiebarkojne tjirrehtidh dej ovmessie tjeahpoe- jih kultuvresuerkine.

Bijjemes ulmiek

Otnjege

Gaajhkh árojh hillem utnieh regiovale kultuvrefaalennasside jolle kvaliteetine jih dejtie faala seammavyörtegs nuepieh kultuvrem sjugniedidh jih giehledih, jih utnieh seammavyörtegs nuepieh baajnehtidh jih siebredahkesne meatan árrodh.

Ulmie 1

Dihte kulturelle infrastrukturvre lea jaksoesmieresne jih seammavyörtegs

Ulmie 2

Maanah jih noerh leah meatan jih kultuvrejieleden evtiedimmien baajnehtieh

Ulmie 3

Kultuvreaerpie jih kultuvrebyjresh lea jielije

Ulmie 4

Buerie tsiehkieh profesjonelle kultuvresjugniedæjjah gamte faalenassh jolle kvaliteeteste

Ulmie 5

Kultuvre åtna vihkeles rållam siebredahken jih regiovallen evtiedæmmman

Strategije

Råajvarimmiesuerkieh

Strategijh guktie dah vijhete ulmiek jaksa buerkeste goh råajvarimmiesuerkieh fierhte ålman

Vuajnoeh

Hammoeh

Dåeriedimmie

Ulmie 1. Dihete kulturellen infrastruktuvre lea jaksoesmieresne jih seammavyörtegs

giovne Västerbotten sæjhta gaavnedimmieh evtiedidh ovmessie kultuvri gaskem jih gellievoetem regiovnesne vuesehte. Gaajhkh bielieh giehtelimmeste edtjeh seammavyörtegsvoetem, mirrestallemem jih jaksoes årrodh. Dihete byögkeles maakseme kultuvre edtja demokrateles årrodh, mij sæjhta jiehtedh dihete edtja jaksoes jih vihkeles gaajhkide.

Ræjhkoes jih gellienbielieh kultuvrejielede edtja gamte, besteles, giengeles årrodh jih nuepieh vedtedh dam dååjrehtidh jih sjugniedidh abpe regiovnesne. Kultuvrepolitihke edtja gaajhki almetji nuepieh evtiedidh tjeahpoem jih kultuvrem dååjrehtidh. Gaajhkh regiovrale kultuvregiehtelimmieh edtjeh hijven geografijen geerjehtimmiem utnedh regiovnesne. Gaajhkh regiovrale giehtelimmieh edtjeh aaj ovmessie vuekine barkedh gåhkoem äniedidh jih eadtjohke årrodh regiovnen tjeltine.

Råajvarimmiesuerkieh 2020–2023

- Ektieöörnemem buaranidh öörnijeevtiedimmien barkojste
- Ektiebarkojne regiovnen jih noerhte Sveerjen kulturellen ektievierhtieh vååjnesasse biejedh jih evtiedidh.
- Vuekieh implementederedh seammavyörtegsbarkose evtiedidh
- Dam digitaale evtiedimmien dåarjodh kultuvresuerkesne jih digitaale maahtoem jeananidh
- Aalkoalmetji saemiej jih jeatjah nasjonaale unnebelåhkoej kultuvrem jaksoes darjodh, vååjnesasse biejedh jih dåarjodh struktuvri sisnie mah gååvnesieh jih orre struktuvride evtiedidh
- Evtede lihkesvoetem jih jaksoesmierem regiovrale kultuvregiehtelimmide regiovnen årroejidie saaht gusnie dah årroeh

Ulmie 2. Maanah jih noerh leah meatan jih kultuvrejieleden evtiedimmiem baajnehtieh

Regiovne Västerbotten sæjhta jeerehte kultuvre-faalenassem evtiedidh maanide jih noeride abpe regiovnesne. Kultuvre edtja tjielke bieliem aarkebiejesne årrodh dovne skuvlesne jih eejehtimmesne. Maahta meatan årrodh kultuvresne jih jijtje sjugnede tsiehkieh vadta maanide jih noeride guktie dah sjidtedieh jijtjeraarehke, kritihkeles ussjeden jih kreatijve individge.

Maanaj jih noeri nuepieh kultuvresne meatan årrodh jeerehte tjelti gaskem regiovnesne. Guktie daejtie jeerehtidie unnde ektiebarkoem daarpesje kultuvre-institusjovni, kultuvreaktöri jih tjelti gaskem jih tjuara kultuvreskuvlen råallam nænnoestidh.

Råajvarimmiesuerkieh 2020–2023

- Noere öörnih nænnoste jih viehkehte guktie jienebh öörnih sjidtedh.
- Jeerehth jaabnede maanaj jih noeri nuepieh kultuvrem jeksieh – dovne nuepieh jijtje sjugniedidh jih nuepieh kultuvredåjrehtimmieh dåjrehtidh
- Ektiebarkoem evtiedidh maana jih noeresuerkesne guktie maanaj jih noeri kultuvregjetedimmieh dåarjodh regiovnen tjeltine

Ulmie 3. Kultuvreaerpie jih kultuvrebyjresh lea jieliye

Regiovne Västerbotten sæjhta meatan årodh guktie regiovnen kultuvrebyjresh jih kultuvreaerpier vaarjelidh, nähtadidh jih evtiedidh. Kultuvreaerpie jih kultuvrebyjresh lea vihkeles sijjine gusnie almetjih veeljeh årodh, barkedh, ohtselidh jih guessine årodh.

Kultuvreaerpie vuesehte almetji gietedimmiem aejkjej mietie. Dah maehtieh årodh histovrijen giejh, tjäenieh jallh deahpadimmieh. Kultuvrebyjrese lea abpe eatneme maam almetjh lin baajnehtamme. Västerbottenen leenen lea mubpie stööremes laantesne jih nöörjen raasteste Bottenvijhkese. Dihete vihkeles kultuvrebyjresem jih kultuvreaerpier vaarjelidh guktie maahoem jih goerkesem åadtjobe mijjen histovrijistie. Dihete saemien kultuvreaerpie lea vihkeles regiovrale, nasjonaale jih internasjonaale tsiehkine.

Råajvarimmiesuerkieh 2020–2023

- Meatan årodh guktie regiovnen kultuvrebyjresh damtoes jih dejtie goh vihkeles vierhtide nähtadidh
- Tsiehkieh nænnoste guktie kultuvrebyjresebarkoe dårjoem jih skreejremem åtna dej gaskem gieh regiovnesne åroeh jih berkieh
- Aalkoalmetjen saemieh jih dah mubpieh nasjonaale unnebelâhkoej kultuvreaerpier jaksoes darjodh jih vååjnesasse biejedh
- Darjodh guktie regiovnen ov messie kultuvreaerpieh maahta nähtadidh jih evtiedidh gamte aalmogistie jeananamme jaksoes mièresne.

Ulmie 4. Buerieh tsiehkieh profesjonellen kultuvre-sjugniedæjjide vedtiek faalenassh jolle kvaliteetine

Regiovne Västerbotten sækjta meatan árrodh guktie Västerbotteneen leene lea attraktiive byrese gusnie kultuvresjugniedæjjah árroeh jih berkieh, sijje gusnie profesionaliteete jih barkoetjiehpiesvoete tjiehpiedimmien orrestehtemem evtiedieh. Kultuvresjugniedæjjah lea dej maahtojne jih kreativiteetine vihkeles kultuvren jih regiovnen evtiedimmien jih attraktiviteeten gaavhtan.

Dan mietie sijjiem vadta dovne gamtoem jih njueniem kreatiive sjugniedimmesne dellie tsiehkieh sjidtieh guhkie nænnoes kultuvrejieliedasse. Gellievoete faalenassine jih darjoeminie skreejrie kvaliteetem jih tjiehpiedimmien orrestimmien jih vuesehte tjiehpiedimmien maehtelesvoete ektievoetem jih identiteetem sjugned. Dihle vihkeles nuepide buaranidh jielemen lieremasse jih meatan árrodh vijredamme barkoemaarhnese mij vaarjele kultuvresjugniedæjjan iedtjh. Guktie profes-

jonelle kultuvresjugniedæjjah dâarjohte aaj vihkeles barkedh siejhme dorjesereaktaj gyhtjelassine.

Råajvarimmiesuerkieh 2020–2023

- Meatan árrodh jeerehte jih jaksoes kultuvre-faalenasside abpe regiovnesne mej væhtah leah tjiehpiedimmien kvaliteete jih orrestehteme
- Interregiovnaalen ektiebarkojne noerhte Sveerjen kultuvresjugniedæjjah nænnoste nasjonaalen jih internasjonaalen perspektivnesne
- Aelhkebe darjodh dejtie profesjonelle kultuvresjugniedæjjide regiovnesne barkedh
- Vuekieh evtiedidh raeriestimmien profesjonelle kultuvresjugniedæjjaj jih mubpieh aktöri gaskem

Ulmie 5. Kultuvre vikeles råallam åtna sieberdahkesne jih regiovale evtiedæmman

Regiovne Västerbotten sæjhta vuesiehtidh man vikeles kultuvre lea mubpie sieberdahkesuerkide jih kultuvren råallam nænnoestidh tjörkes jih demokratijen regiovale evtiedimmesne. Kultuvren jütseaarvoe lea regiovale kulturrepolitihken våarome mohte kultuvre aaj vikeles råallam åtna mubpie politiksesuerkine.

Regiovne Västerbottenen laavenjasse tsiehkieh sjugnede ektiebarkose kultuvresuerkien jih jeatjah sieberdahkeaktöri gaskem goh sieltejieleme, sieberdahkesoejkesjimmie, guassastalleme, ööhpehtimmie jih healsoe. Ulmie lea kultuvrem jaksoesmieresne jieniebidie jih regiovnem nænnoste nasjonaale jih internasjonaale arenesne.

Råajvarimmiesuerkieh 2020–2023

- Meatan årroddh maahodem jeanene man vikeles kultuvre lea nænnoes evtiedimmesne
- Jårhka internasjonaale arenesne årroddh viermiej jih ektiebarkoen mietie.
- Ektiebarkoem evtede kultuvren jih jeatjah sieberdahkesuerkjej gaskem

3. Guktie mijjeh sijhtebe laavenjostedh

Regiovne Västerbotten lea leenen tjeltigujmie soptsestalleme jih profesjonelle kultuvrejielidinie jih sivijlesiebredahkine rååresjamme guvviem åadtjodh dejstie daerpiesvoetjste jih haestiemijstie mah gååvnesieh – mijjen ektine ektiebarkoesuerkine.

Ektiebarkoe lea vihkeles bielie kultuvreevtiedimmesne dovne voenges, regiovale jih internasjonaale daltesisnie. Regiovne Västerbotten laavenjostoe gaskem jeatjah tjältine, siebrine jih profesjonelle kultuvrejieliedinie. Dej ektesne lea regiovne identifeerereme lâhkoem sjiere vihkeles ektiebarkoesuerkide guktie kultuvren râalla sibredahkesne nænnoste.

Seammavyörtegs jih jaksoes kultuvrefaalenas

Vihkeles bielie kultuvrepolitihken laavenjasseste lea ovmessie vuekieh sjiehteladtedh almetjh nuepiem utnieh kultuvrem dââjrehtidh jih sjug niedidh dej jijtje tsiekjisteh jih dej jijtje mieriej mietie. Sjiere fokuse lea seammavyörtegsvoeten nænnostidh, hbtq-gyhtjelassh väâjnesasse biegedh jih barkedh guktie gaajhkh maehtieh kultuvrem dââjrehtidh saahrtalierie jallh funksjovnejeerehti gaavhtan jih interkulturellen gaavnedimmien evtiedidh.

Nasjonaale unnebelâhkoh

Dah nasjonaale unnebelâhkoh Sveerjesne leah judarh, romerh, sveerjesåevmiadtjh, torneladtjh jih saemieh. Reaktam jijtse gjelese jih jijtse kultuvrese lea guhkiem gerveme. Tjeahpoe jih kultuvre leah vihkeles juktie nasjonaalen unnebelâhkoej kultuvrem jih kultuvreaerpem väâjnesasse biegedh, gorredidh jih evtiedidh.

Aalkoeålmäge saemieh

Västerbotten lea bielie stuerebe geografijen dajveste Saepmie, gusnie saemieh ârroeminie. Regiovne sjiere dïedtem åtna barkojne saemien identiteetem nænnostidh jih saemieh reaktam barkedh dej jijtse vuekine. Daam dorjesâvva gaskem jeatjah ektiebarkojne dej mubpie regiovnigjimie noerhtene.

Kulturellen infrastruktuvre jih faalenassh

Mah gââvnesieh profesjonelle kultuvrijste jeerehte mearoe-gaedtesne, sislaantesne jih vaeresne. Regiovne Västerbottenen barkoe lea faalenasside evtiedidh kultuvrefaalenas jolle tjehpiedimmien kvaliteetine regiovnen ârroejidie, saahrt gusnie ârroeh. Västerbotten åtna aktem laanten jieljefamojste öörnijevearmadahkem jih sjiere fokuse lea öörnijevearmadahkem jih kultuvredââjrehtimmieh digitaliseeredh.

Åâlmehskarkagimmie

Åâlmehskarkagimmien organisasjovnh gââvnesieh gaajhkene tjältine Västerbottenisnie jih åâlmehjolleskuvlh jih studijesiebrieh vihkeles vierhtieh dej barkojne skearkagimmie jih demokratjeevtiedimmie.

Regiovne kultuvrekonsulenth

Dej regiovne konsulentegjehtelimmieh barkoe Västerbottenisnie voerkele maanide, noeride, siebriejielidas, åâlmegasse jih profesjonelle kultuvresjugniedæjjide. Konsulenti diedte lea buerie nuepiet evtiedidh, nænnostidh jih evtiedidh leenen ârroejidie profesjonelle teatere-, daanhtsome-, gærjagåetiegjehtelimmide, profesjonelle guvvie- jih hammoegjehtelimmide, filmekulturelle gjehtelæmman, vætnose jih musikhese.

Maanah jih noerh

Maanah jih noerh lea prioriteereme ulmiedâehkie kultuvrepolitihkesne gaajhkine daltesinie jih dah reaktam kultuvrese utnieh FN:n konvensjovnesne maanaj reaktajgjumie. Maahta kultuvrem dââjrehtidh tsiekjeh vadta maanide jih noeride jih jijtjeraarehke, laejhteme ussjedien jih kreatjive almetjdie evtiedidh. Jeerehte kultuvrefaalenasse edtja abpe regiovnesne gââvnese jih kultuvre edtja ârrodh goh tjelke bielie ulmiedâehkien aarkebiejjesne, dovne skuvlesne jih eejehtimmesne.

Guvvie: Elin Berge.
Urban North, Norrlandsoperan.

Kultuvreäerpie jih kultuvrebyjrese

Kultuvreäerpie jih kultuvrebyjrese regiovnesne lea jieli jih vihkeles maahtoen jih goerkesen åvteste mijjen histovrijen våaroemasse. Daejtie edtja nähtadidh jih evtiedidh vukeine mij gamte perspektivine vuesehte regiovnen histovrijen evtiedimmiem vaereste mearoe-gaadtan, staareste voenese, dovletjistie daaletjasse.

Profesjonelle kultuvresjugniedæjjah jih tjiehpiesvoeten sjugniedimmie

Dah profesjonelle kultuvresjugniedæjjah lea vihkeles vierhtieh regiovnen kultuvreäerpiedasse, dej profesjovnine kultuvrem sjugniedieh jolle kvaliteetine gellie tjeahpoesuerkine. Jieniedamme voerkesvoetem lea sjütedamme kultuvren bijre goh regiovrale evtiedimmiefaktorinie, tjeahpoe dienesje dovne sibredahken ulmide jih dan jijtje iedtjide. Dihle vihkeles nuepide nænnoestidh kultuvresjugniedæjjja årrodh barkojne regiovnesne.

Kulturelle jih kreatijve jielemh

Kulturelle jih kreatijve jielemh leah goh hybridh göökte politihkesuerkjej gaskem, kultuvreäerpietikhe jih jielemepolitikhe jih dan mietie lea jieleme man våarome lea tjiehpiedimmien profesjovne. Dihle kulturelle jih kreatijve jielemes Västerbottenisnie daarpesje dah göökte politihkesuerkjej vaeltieh tjielkes ektiediedtem branschen åvteste.

Kultuvre jih healsoe

Dotkeme vuesehte kultuvre lea vihkeles åalmehheal-sosne fysiske, sosjaale, intellektuelle jih eksistensielle perspektivijste. Barkoe kultuvrine jih healsojne feerhmede barkoem gusnie tjiehpiesvoeten dorjesh jih dååjrehtimmieh leah meatan jih healsoem freemmie jih deavhta bielieh åalmehhealsoepolitikhken ulmijste.

Internasjonaale barkoe

Internasjonaale barkoe lea meatan dynamihken kultuvreäerpiedasse, tjiehpiesvoeten orrestehtemasse jih orre laavenjostoehammojde. Regiovnen geografijen sijjie vadta buerie nuepiah kulturellen målsome nöörjen jih såevmien guejmiejgumie Kvarkendajvesne, Saepmesne, vänleensne karelska republiken jih Barentsdajvesne.

4. Tjeahpoe jih kultuvre praktihkesne

Regiovne Västerbotten dåärje stoerre faalenassese tjeahposte
jih kultuvreste dan mietie staaten jih regiovnale dåarjoeh
joekede dejnie suerkine:

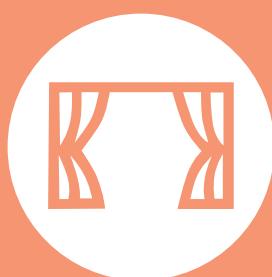
Teatere

Musihke

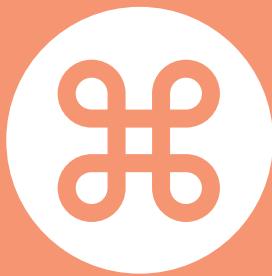
Daanhtsome

Scenetjeahpoe

Museume

Kultuvrebyresh

Våarhkoeh

Lohkeme- jih
litteratuvretsevtsemh

Gærjagåetiegjehtelimmieh

Guvvie jih
vhammoe

Filme

Vætna

Kultuvresoejkesje lea dírrege staaten jih regiovale vierhtieh joekedidh kultvreetiebarkoemodellesne. Dah giehtelimmieh mah dåarjoem åadtjoeh lea orange-klaerine mierhkesjamme. Jeatjah giehtelimmieh mah eah leah modellesne meatan mohte regiovale dåarjoem åadtjoeh leah plaaveklaerine mierhkesjamme. Laavenvostoe jeatjah regiovne gohtje interregiovale ektiebarkoem, dah leah kraeviesklaerine mierhkesjamme.

Síjhth vielie daejredh naan giehtelimmien bijre jih dan evtiedimmiesuerkieh? Datne maahnah ellies kultuvresoejkesjem lohkedh desnie:
www.regionvasterbotten.se/kultur

Teatere

Teatere lea dan tjiehpiedimmien dorjesen tjirrh jih dan speejjelimmie sibredahkeste vihkeles gielle demokratijesoptsestallemisne. Regiovnen teatere jih scenetjeahpojielede utniah guhkies roehrtsh västerbotten aerpievuesne jih utniah öörnegem åälmehsiebrevääromen öörnijistie, musihke- jih teateresiebrieh gaajhkene regiovnen tjieltine.

- **Västerbottensteatern** lea Västerbottenen leeneteatere jih regiovnalen díedtem åtna teaterem jih jeatjah scenetjeahpoem produseeredh, skreejrehtidh, nænnoestidh jih evtiedidh regiovnesne. Giehtelimmesne gaskem jeatjah Unghästen jih Nordiskt Berättarcentrum. Regiovne Västerbotten jih Skillehte tjielte eekieh Västerbottensteatern AB.
- **Fria teater:** Regiovne Västerbotten vadta fierhten jaepien dåarjoeh dejtie frijje teateridie regiovnesne; Profilteatern, Skugteatern jih Ögonblicksteatern.

Dah utniah dej scenh Upmejisnie mohte aaj vuelkieh turnesne dovne regiovnen sisnie jih ålkolen. Teateri barkoe lea gaskem jeatjah maana- jih noereproduksjovnine jienebe barkedh.

- **Giron Sámi Teáhter** lea institusjovneteatere Girunisnie mij turnerie jih aaj giehtelimmieh åtna noeride Dearnasne. Giehtelimmie lea örñeme goh idelle siebrie man lihtsegh jeenjemes lea saemiesiebrieh jih saemien organisasjovnh.

- **Teatercentrum Norra** regiovale vierhtieh åadtje dejstie njieljie noerhemes regiovnjiste. Giehtelimmie barka gaskem jeatjah buerebe tsiehkieh sjugnede dan lihtsegidie frijje profesjonelle teateretjeahpoem darjodh.

Musihke jih daanhtsome

Musihkejielede regiovnesne lea jielje jih jeenjemes barkoem ideellen faamoeh evtiedieh. Læjhkan goh daanhtsome musihke abpe veartenem åtna goh dej scene. Ektiebarkoe ovmessie aktööri gaskem lea vihkeles guktie dejtie frijje barkijidie jih nuepieh därjodh tjiehpiedimmien barkose regiovnesne.

- **Norlandsoperan** regiovale díedtem åtna operam, musihke-teaterem, musihkem, daanhtsomem jih jeatjah scenen giehtelimmieh produseeredh, freemmedh, nænnoestidh jih evtiedidh regiovnesne. Barkosne aaj regiovale daanhtsomekonsulentegieh-telimmie jih dühre regiovale musihkegiehtelimmie. Regiovne Västerbotten jih Upmeje tjielte eekieh Norlandsoperan AB.

- **Dans i Västerbotten** lea åejvie dejnie regiovrale konsulentegiehtelimmine daanhtomesuerkesne jih barka maahtoem lissiehtidh daanhtsometjeahpoen bijre jih meatan åroodh daanhtsomen sijjiem nænnoestidh regiovnesne, sjiere fokuse åtna maanide jih noeride jih dejtie gieh dejnie berkieh giehtelimmie gietede dam regiovrale turnedåarjoem daanhtsomedåarjoem daanhtsomedåehkide. Dans i Västerbotten lea bielie Norrlandsopereste.
- **MOTILI** (Musik och Teaterföreningar i Lapplands Inland) lea siebrie gusnie lihtsegh vijhte sislaanten tjelte musihke- jih teateresiebrijste leah meatan. Dej barkoe lea meatan åroodh jih gamte kvalitatijve musihkefaalenassem sjugniedidh sislaantesne.
- **Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans, NMD**, lea turnévearmadahke gusnie opera, musikheteatere jih daanhtsome meatan jih hammojne tjeltesiebrie gusnie dah golme noerhemes regijovnh jih Regiovne Jiemhte jih Herjedaelie leah lihtsegh.
- **Musik i Norr** lea ektiebarkoe dej regiovrale musihkeinstitusjovni gaskem dennie njieljie noerhemes regijovnine. Aajkoe lea ektievierhtieh ektiedidh jih nähtadidh gaskem jeatjah nuepiem vedtedh orkesterh jih ensemblerh målsodh.

Scenetjeahpoe-restiedimmien giehtelimmie

Kultuvreprodusenth ryöktsth daarpesjeh nænnoen jih iedtjeles dåastovelijhtsegem jih ektiebarkoe vihkeles öörniji jih vuartasjæjjaj gaskem dan jeerehte profesjonnele kultuvrefaalessen gaavtan abpe regiovnesne.

- **Riksteatern Västerbotten** lea åejvie dísse regiovrale konsulentegiehtelæmman teateresuerkesne jih barka guktie faalenassem evtiedidh gellievoeten jih kvalitatijve scenekåanstfaalenassem abpe

regiovnesne, sjiere maanide jih noeride. Riksteatern Västerbotten gietede dam regiovrale turnedåarjoem frijje dæhkide.

Museumegiehtelimmie jih kultuvrebyjresebarkoe

Dah museumh Västerbottenisnie lea histovrijen perspektivvesne orreme vihkeles maahtoebih-kedæjjine jih gamte maahtoem utnies suerkine goh kultuvrebyjrese, arkeologije, bigkemehokse, tjeahpoe, fotografje jih tjåeniejtjöönghkeme. Aajkosne kultuvrebyjresebarkoem nænnoste lea Västerbottenen leeneståvroe, Västerbottens museum, Skellefteå museum, Skogsmuseet i Lycksele, jih Västerbottens läns hembygdsförbund seamadamme ektievoeten ulmieguvviem jih strateges otnjegem kultuvrebyjresebarkosne regiovnesne.

- **Västerbottens museum** lea leenemuseume man laavenjasse kultuvreaerpem abpe regiovnesne dokumenteeredh, tjöönghkedh, gorredidh, dotkedh, bühkedidh jih jaksoesmieresne darjodh. Museume åtna sjiere diedtesuerkide kultuvrebyjresegiehtelimmien, tjeahpoen jih vætnan gaavtan. Sune Jonsson centrum för dokumentärfotografi lea bielie Västerbottens museumistie. Upmejen tjelte jih Regiovne Västerbotten eekieh Västerbottens museum AB:m.

- **Skellefteå museum** regiovnalen diedtem åtna museumen giehtelimmien jih kultuvrebyjrese-hoksen åvtteste Skillehten, Nåarenen jih Maalegen tjeltine, jih teknihke- jih industriehistovrijen åvtteste jaepien 1900 mænngan. Museume Anna Nordlander lea bielie Skellefteå museumistie. Skillehten tjelte jih Regiovne Västerbotten eekieh Skellefteå museum AB:m.

- **Skogsmuseet i Lycksele** åtna bijjemes regiovnalen diedtem skåajjen jih skaajjeburrien histovrijen åvteste, jih saemien kultuvrem våjjnesasse buketedh. Liksjoen tjielte jih Regiovne Västerbotten eekieh Skogsmuseet i Lycksele AB:m.
- **Västerbottens läns hembygdsförbund** fierhten jaepien åådtje giehtelimmédårjoem dan kultuvreaerpibarkose regiovnesne. Giehtelimmien bijjemes ulmie lea västerbottenen kultuvreaerpiem gorredidh jih hoksedh ektiebarkojne dej lihtsegesiebriejgujmie.

Vårhkoegiehtelimmie

Vårhkoeh leah bielie siebrehaken kollektjive mojhtesijstie jih bigkemegierkie demokratijesne. Vårhkoeh leah arenah dååjrehtimmie, soptsestimmiej jih luste lieremi gaavhtan gusnie gaaltijelaejteme ussjedimmie bleentie refleksjovnigujmie aktegs indivijden råållan bijre siebrehakesne.

- **Folkrörelsearkivet i Västerbotten** lea leenearkjive aktegs vårhkoesektovresne laavenjassine tjöönghkedh, gorredidh, faalehtidh jih jaksoesmieresne darjodh tjaatsestimmieh siebrijste jih organisasjovneste åålmehsiebriekarakteerine Västerbottenen leenesne. Folkrörelsearkivet Västerbottenisnie lea ideelle siebrie.
- **Företagsarkivet i Västerbotten** lea ideelle siebrie man åejvielaavenjasse lea tjöönghkedh, vöörhkedh jih dotkemasse vårhkoematerijaalh jaksoesmieresne darjodh daaletjen jih dovletjen sieltijste Västerbotten leenesne.

Gärjagåetiegiehtelimmie jih lohkeme- jih litteratuvreskreejreme

Dihé litteræære tradisjovne Västerbottenisnie löövles nommi nelnie mah tjuara vaarjelidh mohte evtemes

vijrebe bigkedh guktie orre tjaelijevoeth maehtieh sjidtedidh. Maehtelesvoete lohkedh lea vihkeles ööhpehtimmesne, skearkagimmesne jih meatan årodh siebrehakesne. Gärjagåetie gaajhkide almetjidie vadta nuepie frijje bievnesh, maahoej jih skearkagimmiem gaavnedh.

- **Regionbibliotek Västerbotten** lea laaken mietie mieriedamme regiovrale giehtelimmie man aajkoe laavenjostoem, giehtelimmieevtiedimmien jih kvaliteetem evtiedidh regiovnen åålmehgärjagåetine. Giehtelimmie åtna lohkeme- jih litteraturskreejremen laavenjassem jih iedtjelles barka digitaliseereminie, jaksoes jih feerhmeles gyhtjelassine. Regiovnen skiemtjegåetiegärjagåetieh (Ubmejisnie, Skillehtisnie jih Liksjosne) aaj meatan giehtelimmesne. Regionbibliotek Västerbotten lea bielie Regiovne Västerbottenistie.

Guvvie jih hammoe

Tjeahpoen sijjie, tsiehkieh jih evtiedimmienuepieh ektiebarkojne nænnoste aktöori gaskem jih frijje tjeahpoe åådtje årodh goh frijje faamoe. Guvvie- jih hammoesuerkie lea gaskem jeatjah måaladimmie, skulptureedh, fotografije, videjove, designe jih tjeahpoevætnoe bene aaj ovmessie raasterestiemdimmie dorjesh gusnie seammatijjetjeahpoe lea. Regiovnesne gaskem jeatjah gååvnesieh iedtjelles voenges tjeahpoesiebrieh, gallerijh, residensegiehtelimmie jih ööhpehtimmenuepieh.

- **Tjeahpoekonsulentegiehtelimmien** laavenjasse buerebe tsiehkieh sjugnede regiovnen tjehpiedæjjide gieh dejnie berkieh, maanaj jih noeri nuepieh evtiedidh guvvietjeahpoe sjugniedidh jih dååjrehtidh jih åålmegen maahtoem jih iedtjh guvvie- jih hammoesuerkide vijriedidh. Konsträmjandet Västerbotten jih Museum Anna Nordlander dejnie giehtelieh.

- **Konstfrämjandet Västerbotten** lea ideelle siebrie man lihtsegh lea åålmehsiebrieorganisasjovnh jih siebriebi Västerbottenen leenesne. Giehtelimmien barkoe lea tjeahpoeööhpehtimmie, barkoemaarhnam vijriedidh, demokratiseereme jih tjeahpoem vååjnesasse buketedh. Konstfrämjandet lea akte guektijste åejvijste dan regiovnale konsulentegiehtelimmien åvteste tjeahpoesuerkesne.
- **Museume Anna Nordlander** laavenjasse lea tjeahpoen jih genusgyhtjelassine barkedh. Museumen aaj laavenjassh regiovnale tjeahpoekonsulentegiehtelimmie barkedh. Giehtelimmie lea bielie Skellefteå museeumistie.
- **Emma Ricklunds stiftelse** gietede Ricklundgården Saadteskenjuanesne jih dan tjeahpoetjöönghkeme. Laavenjassesne tjöönghkemem vuesiehtidh åålme-gasse jih tjiehpiedæjjaresidense utnedh. Vualtjere tjielte jih Regiovne Västerbotten eekieh stiftelsem
- **Galleri Alva** lea bielie kultuvrejarngeste Alva Kultur Norrlanden universiteeteskiemtjegåetesne jih sijjie gusnie tjiehpiedimmien dorjesh orresjogniedidh, raasterestiemdidh jih goorehtidh.
- **Galleri Verkligheten** lea ovkommersijelle tjiehpiedæjjaj prospektetjiehtjele daaletjen tjeahpose. Gallerijen giehtelimmie leah vuesiehtimmieh, lohkemh jih gaskenajonaale ektiebarkoeh
- **Giehtelimmie byögkeles tjeahpoen** gaavhtan barka Regiovne Västerbottenen tjeahpoetjööng-hkemen vuesiehtidh, evtiedidh jih gorredidh. Barkosne tjiehpiedimmien vuesiehtimmie regiovnen giehtelimmie, sijjine jih byjresisnie. Giehtelimmie lea bielie Regiovne Västerbottenistie

Filme

Västerbottenisnie filmh sjugnede mah vuartasjæjjide abpe veartanisnie båetieh jih gellie filmesjugniedæjjah regiovnesta lea nasjonaale jih internasjonaale jáåhkesjimmien åådtjeme. Dej minngemes jae-piej mietie lea filmekultuvrem jeenje evtiedamme, vuesiehtimmien gaavhtan tjirkebe saemien filme-produksjovnine. Regiovnesne gååvnesieh gellie ööhpehtimmieh filme-suerkesne jih gellie filme-festaalh mah jaabnan filmh vuesiehtieh.

- **Film i Västerbotten** äea regionaale filmen jih svihtjh-guvviej vierhtiejarne mij barka filme-kultuvrem evtiedidh regiovnesne. Giehtelimmie lea vierhtie dejtie aktööride gieh sjichtieh filmine barkedh, filmem vuesiehtidh, filmem ööhpehtidh jih filmem sjugniedidh. Dihte gaskem jeatjah meatan årrodh finansieradidh jih maahtoem evtiedidh. Giehtelimmie lea bielie Regiovne Västerbottenistie.

Vætna

Vætna lea vihkeles bielie monnehke evtiedimmeste jih nuepieh almetjidie vadta boelvi jih laanterastaj gaskem gaavniedidh. Vuesiehtimmien gaavhtan saemien vætna gusnie maahoe, kultuvre jih kultuvreaerpie aktanieh jih vætna sjædta dovne kultuvreguedtije jih identiteetesjugniedæjja.

- **Västerbottens läns hemslöjdsförening** lea åejvie leenevætnakonsulente-giehtelimmie jih garresvætna- jih tekstjile-konsulenth gååvnesieh. Giehtelimmie barka dejnie vætnam orrestehtedh goh kultuvre jih jieleme gaskem jeatjah kuvsjh jih ööhpehtimmieh örnedh dejtie gieh vætnine berkies jih ulmiedåahkan maanah jih noerh.

*Datne daajrah
Regiovne Västerbotten
noeri dåarjoeh jih
stipeendh juekedh?*

i

*Datne
sijhth vielie
daejredh?*

Giehtjh www.regionvasterbotten.se/kultur

Skannh dov
mobillekamerinie.